

stranami nabídnutých, bylo dovolání podle čis. 2 a 4 § 503 c. ř. s. vyhověti a podle § 510 c. ř. s. věc vrátiti soudu první stolice, poněvadž jest třeba jednání v této stolici, by se věc stala zralou k rozhodnutí.

Čís. 7703.

Podal-li věřitel v době, kdy o jmění dlužníka bylo již zahájeno vyrovnací řízení, žalobu o zaplacení celé pohledávky a upravil-li ji po soudním schválení vyrovnání v ten rozum, by byl žalovaný uznán povinným zaplatiti žalobci zažalovanou pohledávku podle provedeného a soudně schváleného vyrovnání, nejde o změnu žaloby ve smyslu § 235 c. ř. s., nýbrž o přeměnu žaloby o plnění v žalobu určovací, již nutno zamítnouti, není-li tu podmínek § 228 c. ř. s. V tom, že žalovaný popřel žalobcovu pohledávku při vyrovnacím stání, nelze spatřovati žalobcův zájem na bezodkladném určení.

(Rozh. ze dne 19. ledna 1928, Rv I 985/27.)

O jmění žalovaného bylo dne 4. ledna 1926 zahájeno vyrovnací řízení, k němuž žalobce přihlásil dne 16. ledna 1926 pohledávku 53.000 Kč. Dne 2. dubna 1926 podal žalobce na žalovaného žalobu o zaplacení těchž 53.000 Kč. Žalovaný namítl, že dne 18. března 1926 bylo schváleno vyrovnání, podle něhož se zavázal zaplatiti 35% pohledávek, první splátku šest měsíců po pravomoci vyrovnání. Žalobce po právoplatném schválení vyrovnání »opravil« za sporu žalobní prosbu v ten smysl, že žádá zaplacení zažalované pohledávky podle uzavřeného a soudně schváleného vyrovnání. Procesní soud první stolice nepřipustil změnu žaloby a žalobu zamítl. Odvolací soud zrušil usnesení, jímž nebyla připuštěna změna žaloby, a vyhověl odvolání žalobcovu potud, že zamítl žalobu pouze pro tentokráte. V onom směru uvedl v důvodech: Soud procesní nepřipustil změnu žaloby. Usnesení o tom jest nesprávné ve dvojím směru. Jest nesprávné proto, že rozhoduje o návrhu, který vůbec nebyl učiněn, neboť odvolatel žalobu toliko doplnil, nezměnil ji však. Jest však nesprávné i proto, že spatřuje ve vyrovnání novaci. Náhled tento jest právně mylný a nemůže obstáti, neboť vyrovnáním se právní důvod pohledávky nemění a novace nenastává, nýbrž pohledávka pouze do určité míry zaniká. Nelze proto v prohlášení, které odvolatel za sporu učinil: že žádá zaplacení zažalované pohledávky podle uzavřeného a soudně schváleného vyrovnání, spatřovati změnu žaloby ani kdyby byl odvolatel výslovně prohlásil, že takto žalobu měňuje, a soud procesní neměl proto o změně žaloby vůbec rozhodovati, a poněvadž se tak přece stalo, nezbylo než usnesení to zrušiti.

Nevyhověl dovolání žalobce.

D ů v o d y:

Tím, že žalobce při ústním jednání dne 30. srpna 1926 »doplnil« žalobní žádání v ten způsob, že žalovaný jest povinen zaplatiti mu jeho pohledávku podle narovnání soudně potvrzeného ve lhůtách tam stanovených pod exekucí, přeměnil v pravdě původní žalobu o plnění v žalobu určovací. Jinak nelze jeho návrhu rozuměti. Neboť žalobce »doplnil« žalobní žádost takto právě proto, poněvadž vyšlo při líčení na jevo, že splatnost jeho pohledávky byla soudním vyrovnaním odsunuta a že tehdy nebyla dospělá ještě ani první splátka. Dodatek »pod exekucí« nemůže vzhledem k předpisu § 406 c. ř. s. na tom nic měniti. Žaloba nebyla tím ovšem změněna ve smyslu § 235 c. ř. s., poněvadž žalobní žádání bylo jen omezeno, aniž byl změněn žalobní důvod (§ 235 odst. 4 c. ř. s.). Jde-li však o žalobu určovací, nutno podle § 228 c. ř. s. zkoumati, zda žalobce má zájem na tom, by jeho pohledávka byla zjištěna, než nastane její splatnost a tím možnost domáhati se jejího zaplacení. Otázka zájmu musí býti zkoumána, poněvadž žalovaný uznal sice nárok, jehož určení se žádá, neuznal však žalobcovo oprávnění domáhati se žalobou určení tohoto nároku. Zájmu na bezodkladném určení tu není. Právní postavení žalobcovo není nijak ohroženo tím, že žalovaný, jak žalobce tvrdí, popřel jeho pohledávku při vyrovnacím stání, a nevyžaduje tudíž zájem žalobcův nikterak, by z tohoto důvodu byla jeho pohledávka samostatně zjištěna zvláštním sporem. Žaloba měla proto býti zamítnuta nadobro a žalobce nemá proč si stěžovati, když odvolacím soudem byla zamítnuta jen pro tentokráte.

Čís. 7704.

Výhradou prodatelova vlastnictví k prodané věci až do zaplacení kupní ceny, obsaženou v objednacím lístku, jest objednatel vázán, podepsal-li objednáací lístek, leč že se tak stalo omylem objednatelovým za podmínek § 871 obč. zák.

Výhrada vlastnictví k prodaným věcem znamená, že vlastnictví přejde na kupitele pod odkládací podmínkou řádného a včasného zaplacení kupní ceny a že prodateli, nebude-li tato podmínka splněna, jest volno, požadovati věc od kupitele zpět. K tomu, by prodatel směl věc požadovati zpět, se nevyhledává, by předcházelo odstoupení od smlouvy po předchozím marném stanovení lhůty kupiteli ku splnění dlužného plnění.

(Rozh. ze dne 19. ledna 1928, Rv I 1213/27.)

Žalující firma dodala žalované hasicí přístroje, vyhradivši si k nim vlastnické právo až do úplného zaplacení kupní ceny. Ježto žalovaná kupní cenu nezaplatila, domáhala se žalobkyně vrácení hasicích přístrojů. O b a n i ž š í s o u d y u z n a l y p o d l e ž a l o b y, o d v o l a c í s o u d z t ě c h t o d ů v o d ů: Odvolací soud přejímá zjištění prvního soudce.